

دانشگاه پیام نور

باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

آیین نامه آموزشی دانشگاه پیام نور

بخش سوم

دوره های تحصیلات تکمیلی

مصوب جلسه مورخ ۸۱/۱۲/۷ شورای دانشگاه

فصل اول شرایط ورود و ثبت نام

شرایط ورود

ماده ۱: دانشجوی کارشناسی ارشد ناپیوسته از طریق آزمون سراسری یا دوره‌های فراگیر و دانشجوی دکتری تخصصی از طریق دوره‌های فراگیر مطابق ضوابط و شرایط مندرج در بخش اول این آیین‌نامه پذیرفته می‌شود.

شرایط ثبت نام

ماده ۲: دانشجوی پذیرفته شده موظف است در زمانی که توسط دانشگاه اعلام می‌شود برای ثبت نام و انتخاب واحد مراجعه کند. عدم مراجعه به موقع دانشجوی پذیرفته شده در دومین نیمسال تحصیلی برای ثبت نام، منصرف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره: پذیرفته شده ای که دلایل موجه برای عدم مراجعه جهت ثبت نام ارائه کند، در صورت موجه شناخته شدن دلایل وی، با مجوز کمیسیون موارد خاص دانشگاه، می‌تواند ثبت نام کند.

ماده ۳: دانشجو موظف است در زمان مقرر بر اساس تعرفه و مقررات مصوب هیات امنای دانشگاه، شهریه‌های لازم را پرداخت کند.

ماده ۴: دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی، در زمانی که دانشگاه اعلام می‌کند، برای انتخاب واحد به مرکز مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای ثبت نام بدون اطلاع کتبی به مرکز در هر نیمسال تحصیلی، در صورت عدم ارائه عذر موجه، به منزله منصرف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره ۱: اگر دانشجویی بعد از زمان ثبت نام مراجعه کند، رئیس مرکز با بررسی علت تاخیر و تشخیص موجه بودن آن، مشروط بر آنکه مدت تاخیر حداکثر تا یک ماه باشد، می‌تواند مجوز ثبت نام دانشجو و انتخاب حداکثر ۹ واحد درسی را صادر کند.

تبصره ۲: دانشجو موظف است با دلایل مستند، عذر موجه خود را در خودداری از ثبت نام به طور مکتوب تا پایان نیمسال تحصیلی به مرکز اطلاع دهد. شورای آموزشی مرکز پس از بررسی دلایل و مستندات ارائه شده، می‌تواند انصراف ناشی از عدم مراجعه یک نیمسال تحصیلی را لغو و مجوز ثبت نام و صدور مرخصی تحصیلی برای نیمسال تحصیلی مربوط را صادر کند.

تبصره ۳: لغو انصراف ناشی از عدم مراجعه بیش از یک نیمسال تحصیلی، بر حسب مورد و با عنایت به دلایل و مدارک توجیه کننده علت عدم مراجعه، به عهده کمیسیون موارد خاص دانشگاه می باشد.

تبصره ۴: دانشجویی که انصراف وی به علت عدم مراجعه لغو می شود، باید شهریه ثابت نیمسال (های) تحصیلی که در آن (ها) مراجعه نکرده است را پرداخت کند. مرکز، آن نیمسال (های) تحصیلی را با رعایت مفاد فصل هفتم این آیین نامه جزو مرخصی تحصیلی منظور می کند.

تحصیل همزمان

ماده ۵: دانشجو مجاز است با رعایت ضوابط پذیرش دانشجو در یک زمان اضافه بر تحصیل در دانشگاه، در یکی دیگر از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی به تحصیل اشتغال داشته باشد.

فصل دوم نظام آموزشی

نظام واحدی

ماده ۶: یک واحد درسی، مقدار معینی از مطالب و مفاهیم علمی است که حسب مورد از طریق شانزده ساعت تدریس نظری، سی و دو ساعت تدریس آزمایشگاهی، یا چهل و هشت ساعت تدریس کارگاهی یا به سایر روش‌ها به دانشجو منتقل می‌شود.

ماده ۷: آموزش در دانشگاه به روش باز و از راه دور و مبتنی بر نظام واحدی است که در آن، ارزش هر درس با تعداد واحد آن درس سنجیده می‌شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است.

ماده ۸: تدریس در دانشگاه به روش حضوری انجام نمی‌پذیرد و انتقال مطالب و مفاهیم علمی با توجه به نظام آموزشی باز و از راه دور و امکانات دانشگاه از طریق در اختیار قرار دادن مواد آموزشی و تشکیل جلسه‌های رفع اشکال گروهی و جلسه‌های رفع اشکال فردی، آزمایشگاهی، کارگاهی و یا میدانی صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: تعداد ساعت‌های جلسه‌های رفع اشکال گروهی یا جلسه‌های رفع اشکال فردی برای هر واحد درسی تا سقف مصوب با توجه به ویژگی درس، نوع درس (نظری یا عملی) و نوع مواد آموزشی با نظر گروه آموزشی مربوط و با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می‌شود و برای اجرا در طول یک نیمسال یا ترم تحصیلی در هر سال تحصیلی به مراکز ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲: در دوره‌های دکترای تخصصی، محور اصلی فعالیت‌ها، پژوهش و کسب مهارت در یک رشته خاص علمی است، و آموزش وسیله برطرف کردن کاستی‌های آموزشی دانشجویان این دوره‌ها است تا راه را برای وصول به اهداف هر دوره هموار کند.

سال تحصیلی

ماده ۹: هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال و یک ترم تحصیلی مشتمل بر نیمسال پاییز، نیمسال بهار و ترم تابستان است.

تبصره: ترم تابستان در صورت لزوم برگزار می‌شود و دانشجو ملزم به ثبت نام در آن نیست.

برنامه درسی

ماده ۱۰: دانشگاه موظف است برنامه‌های درسی مصوب را اجرا کند. ترتیب درس‌ها با رعایت پیش نیازها، جابجا کردن ریز مواد هر درس و انتخاب منابع درسی توسط گروه آموزشی مربوط تعیین می‌شود.

تبصره: اگر دانشجو در درس پیش نیاز نمره مردودی بگیرد، با نظر گروه آموزشی مربوط در نیمسال تحصیلی بعد، می‌تواند آن درس را با پس نیاز آن به طور همزمان انتخاب کند. در صورت عدم قبولی در درس پیش نیاز، دانشجو موظف است تا زمانی که نمره قبولی کسب کند آن درس را بلافاصله در نیمسال (های) تحصیلی بعد انتخاب کند.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول دوره تحصیل

تعداد واحدهای درسی

ماده ۱۱: تعداد واحدهای درسی لازم شامل واحدهای درس‌های الزامی، انتخابی و اختیاری برای گذراندن دوره کارشناسی‌ارشد با احتساب واحد پایان‌نامه بر حسب رشته تحصیلی حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد درسی و برای گذراندن دوره دکترای تخصصی با احتساب واحد رساله بر حسب رشته تحصیلی حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد درسی مطابق برنامه مصوب است.

تبصره ۱: تعداد واحد پایان‌نامه در دوره کارشناسی‌ارشد حداقل ۴ و حداکثر ۱۰ واحد درسی و تعداد واحد رساله در دوره دکترای تخصصی حداقل ۱۶ و حداکثر ۳۰ واحد درسی تعیین می‌شود.

تبصره ۲: جمع واحدهای درسی گذرانده شده (بدون احتساب واحدهای پایان‌نامه و رساله) در دوره کارشناسی‌ارشد و دکترای تخصصی نباید از ۵۰ واحد درسی کمتر باشد. در صورتی که جمع واحدهای درسی دانشجویان از حداکثر تعداد واحدهای درسی موضوع ماده ۱۱ تجاوز کند، تعداد واحد درسی مازاد مشمول ضوابط ماده ۱۲ می‌شود.

درس‌های جبرانی و اضافی

ماده ۱۲: دانشجوی کارشناسی‌ارشد در هر رشته تحصیلی، موظف است حسب نیاز رشته تحصیلی، به ترتیب درس‌هایی که در دوره کارشناسی‌نگذرانده است، به عنوان درس‌های جبرانی و در صورت لزوم تعدادی درس را از دوره‌های تحصیلات تکمیلی به عنوان درس‌های اضافی، و همچنین دانشجوی دکترای تخصصی در هر رشته تحصیلی، موظف است حسب نیاز رشته تحصیلی، به ترتیب درس‌هایی که در دوره کارشناسی یا کارشناسی‌ارشد نگذرانده است به عنوان درس‌های جبرانی و در صورت لزوم تعدادی درس را از دوره‌های تحصیلات تکمیلی به عنوان درس‌های اضافی، با تایید گروه آموزشی مربوط و با تصویب شورای دانشکده علاوه بر درس‌های مندرج در برنامه مصوب بگذرانند. تعداد واحدهای درسی موضوع این ماده، جزو حداکثر تعداد واحدهای درسی موضوع ماده ۱۱ منظور نمی‌شود.

تبصره ۱: نوع درس و نحوه ارائه درس‌های جبرانی و اضافی توسط گروه آموزشی مربوط تعیین می‌شود.

تبصره ۲: ارائه درس‌های جبرانی و اضافی مانند درس‌های مصوب دوره، تابع مقررات مربوط است.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجوی دکترای تخصصی، دوره کارشناسی‌ارشد خود را بدون گذراندن درس، تنها با پایان‌نامه یا بدون گذراندن پایان‌نامه، تنها با گذراندن درس به پایان رسانده است، موظف است بنا به تشخیص دانشگاه تعدادی واحد درسی جبرانی بگذرانند.

تبصره ۴: حداکثر تعداد واحدهای درس‌های جبرانی در دوره کارشناسی ارشد ۲۴ واحد و در دوره دکتری تخصصی ۱۶ واحد و حداکثر تعداد واحدهای اضافی در هر یک از دوره‌های کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی ۸ واحد می‌باشد.

تبصره ۵: در انتخاب درس‌ها، اولویت با درس‌های جبرانی است.

تعداد واحد ثبت‌نامی در هر نیمسال تحصیلی

ماده ۱۳: دانشجوی کارشناسی ارشد می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۵ و حداکثر ۱۴ واحد درسی و دانشجوی دکتری تخصصی می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۵ و حداکثر ۱۲ واحد درسی طبق برنامه اعلام شده توسط معاون آموزشی دانشگاه اخذ کند.

تبصره ۱: برنامه درسی دانشجوی دکتری تخصصی در مرحله آموزشی، که دانشجو موظف به گذراندن کلیه درس‌های خود در این مرحله می‌باشد، با عنایت به برنامه مصوب با نظر استاد راهنما، و با تایید گروه آموزشی مربوط و تصویب شورای دانشکده تعیین می‌شود.

تبصره ۲: در آخرین نیمسال تحصیلی در مرحله آموزشی، دانشجو از رعایت شرط حداقل واحد انتخابی معاف است.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجوی کارشناسی ارشد برای فراغت از تحصیل و دانشجوی دکتری تخصصی برای اتمام مرحله آموزشی تنها یک درس باقیمانده داشته باشد، با نظر مرکز و تصویب منطقه، می‌تواند در آزمون آن درس در زمانی که مرکز مقرر می‌کند شرکت کند.

تبصره ۴: دانشجویی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند، بجز حسب مورد در آخرین نیمسال تحصیلی یا آخرین نیمسال تحصیلی مرحله آموزشی باید حداقل ۸ واحد درسی را در هر نیمسال تحصیلی انتخاب کند.

طول دوره تحصیل

ماده ۱۴: دوره دکتری تخصصی مشتمل بر دو مرحله آموزشی و پژوهشی است. زمان گذراندن درس‌ها و زمان لازم برای شرکت در آزمون جامع (فصل دوازدهم)، و قبولی در این آزمون، مرحله آموزشی را تشکیل می‌دهد. بررسی و تصویب طرح مقدماتی رساله، انجام پژوهش، تدوین رساله و دفاع از آن مرحله پژوهشی را تشکیل می‌دهد.

ماده ۱۵: طول دوره تحصیل دانشجوی کارشناسی ارشد ۳ سال و دانشجوی دکتری تخصصی ۶/۵ سال است.

تبصره ۱: طول مدت مجاز مرحله آموزشی برای دوره‌های دکتری تخصصی حداکثر ۷ نیمسال تحصیلی است و دانشجو موظف است کلیه واحدهای درسی خود را در این مدت با نمره قبولی بگذراند.

تبصره ۲: در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما با تایید گروه آموزشی مربوط و تصویب شورای دانشکده حداکثر تا ۳ نیمسال تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و تا ۵ نیمسال تحصیلی در دوره دکترای تخصصی به طول دوره تحصیل دانشجوی اضافه می‌شود. در هر صورت حداکثر مدت مجاز تحصیلی دانشجوی کارشناسی ارشد ۴/۵ سال و دانشجوی دکترای تخصصی ۹ سال می‌باشد.

تبصره ۳: برای دانشجویی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند، حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ۲ سال و در دوره دکترای تخصصی ۴/۵ سال است. ادامه تحصیل دانشجوی در حین خدمت سربازی یا بعد از آن با رعایت حداکثر مدت مجاز تحصیل موضوع ماده ۱۵ مجاز است. در صورتی که در حین خدمت سربازی ثبت نام نکند، مدت خدمت جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل محسوب نمی‌شود.

تبصره ۴: به حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجویی که حداقل ۱۲ واحد درس جبرانی دوره کارشناسی یا ۸ واحد درس جبرانی دوره کارشناسی ارشد یا ۸ واحد درس اضافی تحصیلات تکمیلی را انتخاب کرده باشد، یک نیمسال تحصیلی افزوده می‌شود.

ماده ۱۶: در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند و حسب مورد، پایان‌نامه یا رساله خود را تکمیل و از آن دفاع کند، دانشجوی اخراجی محسوب می‌شود.

تبصره: دانشجوی اخراجی می‌تواند از طریق دوره‌های فراگیر مجدداً در دانشگاه پذیرفته شود، در این صورت تعدادی از واحدهای درسی که قبلاً گذرانده است با رعایت ضوابط موضوع فصل یازدهم این آیین‌نامه قابل معادل‌سازی و پذیرش می‌باشد.

فصل چهارم حضور و غیاب

حضور در جلسه های رفع اشکال درس های نظری و عملی

ماده ۱۷: حضور دانشجو در جلسه های رفع اشکال گروهی یا جلسه های رفع اشکال فردی درس های نظری الزامی نیست.

تبصره: ارائه درس های نظری برای دانشجوی مرکز برون مرزی از طریق ارسال مواد آموزشی، به تشخیص دانشگاه در هر نیمسال تحصیلی، طبق برنامه مصوب می باشد.

ماده ۱۸: حضور دانشجو در جلسه درس های عملی (آزمایشگاهی، کارگاهی، کارورزی)، و قسمت عملی درس هایی که بخشی از آن عملی است و یا سمینارها، الزامی می باشد و غیبت در بیش از یک چهارم جلسه های آن درس به منزله حذف درس است.

غیبت در آزمون

ماده ۱۹: غیبت غیر مجاز در آزمون پایان ترم هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس است.

تبصره ۱: در صورت وقوع حوادث غیر مترقبه و یا بیماری حاد که منجر به بستری شدن دانشجو شود، با تشخیص شورای آموزشی مرکز، درس حذف می شود.

تبصره ۲: چنانچه غیبت دانشجو در یک درس عملی بیش از حد مجاز باشد، آن درس از مجموعه درس های ثبت نام شده توسط دانشجو حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب واحد درسی در آن نیمسال تحصیلی الزامی نیست، ولی آن نیمسال تحصیلی از نظر طول دوره تحصیل برای دانشجو یک نیمسال تحصیلی محسوب می شود.

فصل پنجم حذف و اضافه

حذف و اضافه

ماده ۲۰: دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته، پس از شروع نیمسال تحصیلی نسبت به حذف و اضافه درس های اخذ شده اقدام کند، مشروط بر آنکه تعداد درس ها و واحدهای انتخابی وی از حد مجاز مقرر در ماده ۱۳ کمتر یا بیشتر نشود.

حذف اضطراری درس

ماده ۲۱: در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا یک هفته به پایان نیمسال تحصیلی، یک یا چند درس از درس های اخذ شده خود را حذف کند، مشروط بر آنکه تعداد درس ها و واحدهای باقیمانده وی از حد مجاز در ماده ۱۳ کمتر نشود. در غیر این صورت کل نیمسال تحصیلی حذف می شود.

ماده ۲۲: اگر دانشجو قادر به ادامه تحصیل در یک نیمسال تحصیلی نباشد می تواند کلیه درس های اخذ شده را حذف کند.

ماده ۲۳: در صورت حذف نیمسال تحصیلی، آن نیمسال تحصیلی جزو حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب می شود.

تبصره: شهریه ثابت غیر قابل برگشت است و شهریه متغیر درس های حذف شده در صورتی که تا ۱۵ روز بعد از شروع نیمسال تحصیلی انجام شود بازگردانده و یا ذخیره می شود. در غیر این صورت شهریه متغیر قابل برگشت نمی باشد، مگر آنکه مشمول آیین نامه اعاده وجوه واریزی به دانشگاه پیام نور شود.

فصل ششم ارزیابی پیشرفت تحصیلی

معیارهای ارزیابی

ماده ۲۴: معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، نمره درس است و نمره دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود.

ماده ۲۵: حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از الزامی، انتخابی، اختیاری و اضافی در دوره کارشناسی ارشد ۱۲ از ۲۰ و در دوره دکترای تخصصی ۱۴ از ۲۰ است. دانشجویی که در هر یک از درس‌های الزامی مردود شود، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است. با این حال نمره درس‌های الزامی، انتخابی، اختیاری و اضافی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل منظور می شود.

تبصره ۱: در صورتی که درس‌های جبرانی از دوره‌های کارشناسی اخذ شود، کسب حداقل نمره ۱۲ از ۲۰ و در صورتی که از دوره‌های کارشناسی ارشد اخذ شود، کسب حداقل نمره ۱۴ از ۲۰ الزامی است. نمره درس‌های جبرانی در کارنامه دانشجو با نمره قبول یا مردود ثبت و در نتیجه در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل منظور نمی شود.

تبصره ۲: اگر دانشجویی در یک درس انتخابی، اختیاری یا اضافی مردود شود، به جای آن درس می تواند از جدول این درس‌ها در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند. برای درس‌های جبرانی یا الزامی، در صورت داشتن نمره مردودی، دانشجو موظف به تکرار همان درس است.

ماده ۲۶: پیشرفت دانشجو در هر درس حسب مورد براساس انجام دادن تکالیف درسی، انجام کارهای عملی، گزارش‌ها و سمینارها و آزمون‌های میان ترم و پایان ترم ارزیابی می شود.

تبصره ۱: برای درس‌های نظری، نمره تکالیف، سمینارها، نمره آزمون میان ترم و هر گونه فعالیت دیگری که برای هر درس به تایید گروه آموزشی مربوط رسیده باشد، حداکثر بیست و پنج درصد (۲۵٪) نمره نهایی درس را در بر می گیرد.

تبصره ۲: ملاک اعمال نمره تکالیف سمینارها، آزمون میان ترم و یا هر فعالیت دیگری در نمره نهایی، کسب حداقل نمره ۱۲ از ۲۰ در آزمون‌های پایان‌ترم دوره‌های کارشناسی ارشد و ۱۴ از ۲۰ در آزمون‌های پایان‌ترم دوره‌های دکترای تخصصی است.

تبصره ۳: در درس‌های نظری که در آنها برای دانشجو نمره تکالیف و سمینارها منظور نشود، یا نمره وی کمتر از نمره پایان ترم باشد، نمره پایان ترم، نمره نهایی آن درس برای دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۴: در درس‌های عملی، نمره مربوط به فعالیت‌های عملی و گزارش‌ها در طول نیمسال یا ترم تحصیلی ملاک اصلی ارزیابی می‌باشد.

تبصره ۵: نمره پایان ترم هر درس نظری- عملی (درس‌هایی که بخشی از آن نظری و بخش دیگر عملی است) بر اساس تعداد واحد بخش نظری و بخش عملی تعیین می‌شود.

تبصره ۶: برگزاری آزمون پایان ترم برای هر درس نظری یا نظری-عملی الزامی است.

تبصره ۷: ارزیابی درس‌های عملی و پروژه توسط استاد درس و پایان‌نامه یا رساله، با پیشنهاد استاد راهنما، و حسب مورد توسط کمیته علمی پایان‌نامه یا رساله صورت می‌گیرد.

درس ناتمام

ماده ۲۷: در موارد استثنائی، نمره درس‌هایی مانند درس‌های عملی و درس‌هایی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شوند. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد به نمره قطعی تبدیل شود.

تبصره: در خصوص اعلام نمره دانشجو، ماده‌های ۲۶ و ۲۷ و تبصره مربوط در بخش دوم این آیین‌نامه لازم‌الاجرا است.

میانگین نمره ها

ماده ۲۸: در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمره‌های دانشجو در آن نیمسال تحصیلی، به نام میانگین نیمسال و میانگین نمره‌های کلیه درس‌های گرفته شده از اول دوره تحصیل دانشجو تا پایان آن نیمسال تحصیلی، به نام میانگین کل، محاسبه و در کارنامه وی ثبت می‌شود.

تبصره: تعداد واحد و نمره درس‌هایی که دانشجو به صورت قبول یا مردود گرفته است، در محاسبه میانگین نیمسال یا میانگین کل دانشجو محسوب نمی‌شود.

ماده ۲۹: میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجوی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- ۱- برای محاسبه میانگین نیمسال، تعداد واحد هر درس گرفته‌شده در آن نیمسال تحصیلی در نمره آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌ها بر تعداد واحدهای گرفته‌شده در آن نیمسال تحصیلی تقسیم می‌شود.
- ۲- برای محاسبه میانگین کل، تعداد واحد هر درس گرفته شده تا پایان آخرین نیمسال تحصیلی در نمره آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌ها بر تعداد کل واحدهای گرفته شده تا پایان آخرین نیمسال تحصیلی تقسیم می‌شود.

تبصره: نمره درس تکدرس و درس‌های پذیرفته شده، اگر به صورت قبول یا مردود نباشد، طبق مفاد فصل یازدهم تنها در محاسبه میانگین کل محسوب می‌شود.

مشروطی

ماده ۳۰: اگر میانگین کل دانشجوی کارشناسی ارشد کمتر از ۱۴ و دانشجوی دکتری تخصصی کمتر از ۱۶ باشد، وضعیت دانشجوی به دانشجوی مشروط تبدیل می‌شود. در صورت مشروط شدن دانشجو در پایان دوره، هیچ نوع مدرک تحصیلی به وی اعطا نمی‌شود.

تبصره: هر مرکز موظف است وضعیت دانشجوی مشروط را به وی کتباً اطلاع دهد تا در صورت تمایل به ادامه تحصیل با آگاهی از شرایط عدم دریافت مدرک تحصیلی ثبت‌نام کند. یک نسخه از اخطار در پرونده دانشجو ضبط می‌شود. با این وصف، قصور در اخطار به دانشجو از طرف مرکز و یا اظهار بی‌اطلاعی ایشان از این امر، مانع اجرای مقررات نمی‌شود.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده ۳۱: دانشجوی کارشناسی ارشد می‌تواند حداکثر برای دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب و دانشجوی دکترای تخصصی می‌تواند حداکثر برای سه نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: دانشجویی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند تنها یک نیمسال تحصیلی می‌تواند از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۲: مدت مرخصی تحصیلی، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی محسوب می‌شود و دانشجوی موظف است در مدت استفاده از مرخصی تحصیلی، شهریه ثابت نیمسال تحصیلی مربوط را بپردازد. صدور مرخصی تحصیلی بدون پرداخت شهریه ثابت فاقد اعتبار است.

ماده ۳۲: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع ثبت نام هر نیمسال تحصیلی، توسط دانشجو به مرکز ارائه شود. موافقت مرکز، مشروط به آن که وضعیت تحصیلی دانشجو و ادامه تحصیل ایشان از آن به بعد با مشکل مواجه نشود، پس از تصویب شورای آموزشی مرکز، کتباً به دانشجو ابلاغ می‌شود.

ماده ۳۳: دانشجویی که به عنوان مامور دولت، همسر یکی از کارکنان دولت، یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه، به عنوان همراه، به خارج از کشور اعزام می‌شود، می‌تواند با ارائه حکم مربوط و به تشخیص و تأیید گروه آموزشی مربوط و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، علاوه بر استفاده از میزان مرخصی تحصیلی مجاز در طول دوره تحصیل، در هنگام ماموریت تا چهار سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات تحصیلی و با پرداخت شهریه ثابت بهره‌مند شود.

انصراف از تحصیل

ماده ۳۴: ترک تحصیل بدون کسب اجازه از مرکز محل تحصیل، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود، و دانشجوی منصرف از تحصیل، حق ادامه تحصیل ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی، که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می‌داند، باید دلایل آن را حداکثر تا زمان ثبت نام نیمسال تحصیلی بعد به مرکز محل تحصیل خود ارائه دهد. در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی مرکز، آن نیمسال تحصیلی که دانشجو بدون اطلاع ترک تحصیل کرده است، با پرداخت شهریه ثابت جزو مرخصی تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۳۵: دانشجویی که قصد انصراف از تحصیل دارد، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به طور کتبی به مرکز ارائه دهد. این دانشجوی مجاز است فقط برای یک بار تا فاصله یک ماه پس از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل ایشان صادر شده و دانشجوی پس از آن، حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره ۱: تحصیل مجدد دانشجوی منصرف از تحصیل در دوره کارشناسی ارشد از طریق آزمون سراسری یا دوره های فراگیر و در دوره دکتری تخصصی از طریق دوره های فراگیر براساس ضوابط مربوط امکان پذیر است.

تبصره ۲: دانشجوی منصرف یا اخراجی موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل داشته است، شخصاً عمل کند. صدور هر گونه گواهینامه و اعطای ریز نمرات و پذیرفتن مجدد دانشجوی به شرح تبصره ۱ این ماده منوط به تسویه حساب دانشجوی با دانشگاه است.

فصل هشتم

انتقال

ضوابط انتقال

ماده ۳۶: انتقال دانشجوی در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در داخل کشور ممنوع می‌باشد. در شرایطی که دانشجوی دانشگاه مشمول ماده ۲۸ و تبصره‌های مربوط به بخش دوم این آیین‌نامه و همچنین واجد دو شرط زیر باشد، می‌تواند بیش از نصف واحدهای درسی خود را در مرکز دیگری با رعایت شرایط زیر بگذراند و به آن مرکز منتقل شود.

۱- دانشجوی شرایط ادامه تحصیل در مرکز مبدا را داشته باشد.

۲- مرکز مقصد مجری رشته تحصیلی مورد تقاضا باشد.

تبصره ۱: در صورت انتقال، کلیه سوابق دانشجوی به مرکز مقصد ارسال و ارتباط ایشان با مرکز مبدا قطع می‌شود.

تبصره ۲: مبنای تعیین شهریه دانشجوی با انتقال از یک مرکز به مرکز دیگر، به استثنای انتقال به مرکز برون‌مرزی یا انتقال از مرکز برون‌مرزی، تغییر نمی‌کند.

تبصره ۳: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی با رعایت این ماده توسط مرکز مقصد صادر می‌شود.

ماده ۳۷: انتقال دانشجوی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاه با موافقت و ابلاغ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق گذراندن نیمسال دانشپذیری انجام می‌شود.

تبصره ۱: دانشجوی مرکز برون‌مرزی که پیش از اتمام تحصیلات خود به کشور بازمی‌گردد، به شرط تایید مرکز برون‌مرزی و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند درس‌های باقی‌مانده خود را در ایران بگذراند. در این صورت شهریه ایشان برابر دانشجوی پذیرفته شده از طریق دوره‌های فراگیر می‌باشد.

تبصره ۲: دانشجوی هر یک از مراکز که پیش از اتمام تحصیلات خود به خارج از کشور عزیمت می‌کند، به شرط تایید مرکز برون‌مرزی و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، می‌تواند درس‌های باقی‌مانده خود را در مرکز برون‌مرزی بگذراند. در این صورت شهریه ایشان برابر شهریه تعیین شده برای دانشجویان برون‌مرزی می‌باشد.

فصل نهم مهمان

ماده ۳۸: در مواردی که دانشجو به طور موقت، ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با موافقت دیگر دانشگاه یا مرکز مبدا و مرکز مقصد، به عنوان دانشجوی مهمان، به طور موقت، برای مدت معین، محل تحصیل خود را تغییر دهد.

ماده ۳۹: مهمان شدن دانشجو در یک مرکز، مشروط به این است که، دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دیگر دانشگاه یا مرکز مبدا گذرانده باشد.

ماده ۴۰: مهمان شدن دانشجو برای گذراندن یک یا چند درس، کمتر از نصف کل واحدهای درسی در دیگر دانشگاه هایی که از طریق آزمون سراسری دانشجو می پذیرند، با تایید مرکز مبدا و گروه آموزشی مربوط و تصویب شورای دانشکده و موافقت دیگر دانشگاه بلامانع است. اگر محل دیگر دانشگاه و مرکز مبدا در یک شهر است، موافقت با مهمان شدن دانشجو مشروط به عدم ارائه درس توسط مرکز مبدا است. تبصره ۱: مهمان شدن دانشجو از دیگر دانشگاه ها (اعم از دولتی و غیر دولتی) با موافقت دیگر دانشگاه و مرکز مقصد بلامانع است.

تبصره ۲: مهمان شدن دانشجوی مرکز برون مرزی برای گذراندن یک یا چند درس در یکی از دانشگاه های خارج کشور مورد تایید مرکز برون مرزی بلامانع است.

ماده ۴۱: هر دانشجو در هر رشته تحصیلی می تواند واحدهای درسی جبرانی و اضافی و کمتر از نصف کل واحدهای درسی الزامی، انتخابی و اختیاری رشته تحصیلی خود را به صورت مهمان در مراکز دیگر بگذراند.

تبصره ۱: انتخاب واحد دانشجوی مهمان، چه به صورت تک درس و یا نیمسال تحصیلی کامل، باید با اطلاع مرکز مبدا و طبق شرایط مرکز مقصد باشد.

تبصره ۲: نمره های دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی باید از طریق دانشگاه یا مرکز مقصد به مرکز یا دانشگاه مبدا گزارش و در پرونده دانشجو ضبط شود.

تبصره ۳: واحد پایان نامه یا رساله باید در مرکز مبدا گذرانده شود و دانشجو نمی تواند پایان نامه یا رساله خود را به صورت مهمان در دیگر دانشگاه یا مرکز مقصد بگذراند.

تبصره ۴: در صورت ضرورت به تشخیص معاون دانشجویی دانشگاه، دانشجو می تواند بیش از نصف واحدهای درسی خود را به صورت مهمان در مرکز مقصد بگذراند. در این صورت وضعیت ایشان مشمول ماده ۳۶ می شود.

فصل دهم تغییر رشته تحصیلی

ماده ۴۲: تغییر رشته تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و در دوره دکترای تخصصی ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱: چنانچه دانشجو به تشخیص کمیسیون موارد خاص دانشگاه در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه‌ای شود که توانایی ادامه تحصیل در آن رشته تحصیلی و یا امکان بهره‌گیری از کارآیی حاصل از آن را طبق جداول نقص عضو از دست بدهد، می‌تواند با رعایت سایر مقررات به رشته تحصیلی دیگری متناسب با رشته تحصیلی خود در همان گروه آموزشی که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، تغییر رشته تحصیلی دهد.

تبصره ۲: در مواردی که دانشجو به دلایل نقص عضو و بیماری، توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته‌های تحصیلی گروه آموزشی مربوط را نداشته باشد، کمیسیون موارد خاص دانشگاه پس از بررسی کامل مسأله، نسبت به تغییر رشته تحصیلی دانشجو به رشته‌ای در گروه آموزشی دیگر تصمیم می‌گیرد.

تبصره ۳: متقاضی تغییر رشته تحصیلی موضوع تبصره‌های ۱ و ۲ این ماده، باید درخواست خود را همراه مدارک لازم، حداقل شش هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به دیگر دانشگاه و مرکز محل تحصیل خود ارائه دهد.

تبصره ۴: در تغییر رشته تحصیلی که همراه با تغییر مقطع تحصیلی از کارشناسی ارشد به کارشناسی ناپیوسته یا از دکترای تخصصی به کارشناسی ارشد است، حداکثر مدت مجاز تحصیل به ترتیب بر مبنای دوره کارشناسی و دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته محاسبه می‌شود.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۴۳: معادل سازی و پذیرش درس‌های گذرانده شده توسط دانشجوی مهمان یا انتقالی، که تغییر رشته تحصیلی داده و یا مجدداً دانشجوی شده است مشروط به شرایط زیر است:

۱- واحدهای درسی در دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گذرانده شده باشد.

۲- دانشجو به عنوان دانشجوی رسمی در دوره‌های رسمی، واحدهای درسی را اخذ کرده باشد.

۳- محتوای آموزشی درس‌های گذرانده شده قبلی با هشتاد درصد محتوای درس مشابه در رشته تحصیلی فعلی به تشخیص گروه آموزشی مربوط مطابقت داشته باشد.

۴- نمره دانشجو در دوره کارشناسی حداقل ۱۴، در دوره کارشناسی ارشد حداقل ۱۶ و در دوره دکتری تخصصی حداقل ۱۸ در معیار صفر تا بیست و معادل آن در سایر معیارها باشد.

۵- مجموع واحدهای درسی پذیرفته شده کمتر از نصف مجموع واحدهای درسی رشته تحصیلی فعلی باشد. تبصره ۱: ارزیابی و پذیرش واحدهای درسی بر عهده گروه آموزشی مربوط می‌باشد.

تبصره ۲: در صورتی که تعداد واحد درس پذیرفته شده مساوی تعداد واحد درس گذرانده شده نباشد، تعداد واحد کمتر برای درس پذیرفته شده محسوب می‌شود. اگر تعداد واحد محسوب شده کمتر از تعداد واحد

درس جایگزین شده در رشته تحصیلی فعلی باشد، در این صورت دانشجو موظف است با گذراندن درس‌های انتخابی به تشخیص گروه آموزشی مربوط این کمبود را جبران کند.

تبصره ۳: تمام نمره‌های درسی دانشجو در دیگر دانشگاه یا مرکز مبدا اعم از قبولی یا مردودی و سوابق آموزشی عیناً در پرونده دانشجو ثبت می‌شود.

تبصره ۴: نمره‌های درس‌های پذیرفته شده در میانگین کل دانشجو محسوب می‌شود.

تبصره ۵: با انتقال دانشجو از یک مرکز به مرکز دیگر هیچ تغییری در کارنامه دانشجو از نظر پذیرش یا رد نمره‌های درسی ایجاد نمی‌شود.

تبصره ۶: دانشجوی مرکز برون‌مرزی پس از شرکت در آزمون جامع کلیه درس‌های گذرانده شده، در صورتی مشمول تبصره ۵ می‌شود که در دوره کارشناسی ارشد حداقل نمره ۱۲ در هر درس و میانگین کل حداقل

۱۴ و در دوره دکتری تخصصی حداقل نمره ۱۴ در هر درس و میانگین کل حداقل ۱۶ را در آزمون جامع کسب کند.

تبصره ۷: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو در دوره‌های روزانه دانشگاه‌های دولتی، مشروط به آنکه در دوره کارشناسی حداقل ۱۲، در دوره کارشناسی ارشد حداقل ۱۴ و در دوره

دکتری تخصصی حداقل ۱۶ در معیار صفر تا بیست و معادل آن در سایر معیارها باشد، پذیرفته می‌شود.

تبصره ۸: در صورتی که نمره‌ها براساس معیار مردود، ضعیف، متوسط، خوب و عالی در معیار صفر تا چهار یا دو تا شش ثبت شده باشد، تنها نمره خوب در دوره‌های کارشناسی ارشد و نمره عالی در دوره‌های دکترای تخصصی پذیرفته و به صورت قبول در کارنامه دانشجوی ثبت می‌شود. معادل‌سازی در سایر معیارها، در صورت نیاز، بر مبنای ضوابطی که دانشگاه تدوین می‌کند، صورت می‌گیرد.

تبصره ۹: معادل‌سازی و پذیرش کلیه درس‌های دانشجویی که قبلاً این درس‌ها را در دانشگاه گذرانده است و مجدداً در این دانشگاه پذیرفته می‌شود، از شرایط بندهای ۲ و ۵ معاف است.

تبصره ۱۰: دانشجوی می‌تواند در آزمون پایان نیمسال تحصیلی کلیه درس‌هایی که قبلاً آن‌ها را با موفقیت گذرانده ولی شرط بند ۴ را احراز نکرده است شرکت کند. ثبت نام برای آزمون این درس‌ها الزامی است، لیکن تعداد واحدهای این درس‌ها جزو حداکثر واحد انتخابی مجاز موضوع ماده ۱۳ در نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود.

تبصره ۱۱: به ازای هر ۸ واحد از درس‌های پذیرفته شده، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی کاسته می‌شود.

تبصره ۱۲: دانشجوی حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی بعد از پذیرش، باید ریزنمره‌های تائید شده واحدهایی را که تقاضای کتبی برای تطبیق آن‌ها داده است، ارائه کند و فرصت مذکور تمدید نمی‌شود.

تبصره ۱۳: واحدهای درس پایان‌نامه یا رساله به هیچ عنوان معادل‌سازی و پذیرفته نمی‌شود.

فصل دوازدهم آزمون جامع

ماده ۴۴: دانشجوی دکترای تخصصی که درس‌های مرحله آموزشی و آزمون زبان را مطابق بند ۲ ماده یازدهم و تبصره مربوط در بخش اول این آیین‌نامه با موفقیت گذرانده باشد، موظف است در آزمون جامع که به صورت کتبی و شفاهی، و در حداقل چهار زمینه علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجوی، توسط دانشگاه برگزار می‌شود، شرکت کند.

تبصره: دانشجوی کارشناسی ارشد برون‌مرزی که درس‌های خود را مشتمل بر کلیه درس‌ها که از طریق بانک سوال و با نظارت مرکز برون‌مرزی و به صورت کتبی با موفقیت گذرانده باشد موظف است اضافه بر دارا بودن سایر شرایط این فصل، در آزمون جامع کلیه درس‌های گذرانده شرکت کند. اعطای مدرک تحصیلی به دانشجو منوط به قبولی در آزمون جامع با رعایت سایر ضوابط می‌باشد.

ماده ۴۵: گروه آموزشی مربوط با توجه به رشته تحصیلی دانشجوی دکترای تخصصی و موضوع رساله ایشان حداقل چهار زمینه علمی، که هر کدام مشتمل بر چند درس است، را تعیین می‌کند. مواد آزمون علمی در هر زمینه متشکل از مطالب علمی مرتبط با آن زمینه علمی است، اعم از آن که دانشجو در ارتباط با آن مطالب درس گرفته یا نگرفته باشد.

ماده ۴۶: در طول دوره پژوهشی دانشجو یک هیات پنج نفر به عنوان کمیته علمی رساله مسوولیت نظارت بر عملکرد علمی دانشجو را به عهده خود خواهد داشت. آزمون جامع دکترای تخصصی دانشجو نیز زیر نظر این هیات صورت می‌گیرد. کمیته علمی رساله مرکب از افراد ذیل است:

۱) نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه (رئیس کمیته)

۲) استاد راهنما

۳) سه عضو هیأت علمی در رشته تحصیلی مربوط با مرتبه استادیاری و بالاتر به پیشنهاد استاد راهنما، با تایید مرکز مربوط و با تصویب گروه آموزشی مربوط، که در صورت وجود استاد راهنمای همکار و یا استاد مشاور (موضوع تبصره‌ها ۲ و ۳ ماده ۵۲)، این اعضا جزو سه نفر مذکور محسوب می‌شوند.

تبصره ۱: مسوولیت برگزاری آزمون جامع دکترای تخصصی به عهده گروه آموزشی مربوط است. تاریخ آزمون حداقل دو ماه قبل به مرکز مربوط و دانشجو اعلام می‌شود. این آزمون با نظارت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در مرکز مربوط برگزار می‌شود.

تبصره ۲: در صورت وجود دانشجوی متقاضی، آزمون جامع برای هر رشته تحصیلی دوبار در سال برگزار می‌شود.

تبصره ۳: کمیته علمی پایان‌نامه آزمون جامع کارشناسی‌ارشد برون‌مرزی توسط مرکز برون‌مرزی تعیین می‌شود. این آزمون با نظارت مرکز برون‌مرزی و در حالت کلی در ایران برگزار می‌شود. اما در صورتی که تعداد دانشجویان یک کشور به تشخیص دانشگاه به حد نصاب برسد، آزمون جامع در آن کشور برگزار می‌شود.

ماده ۴۷: در ارزیابی، وزن آزمون کتبی حداقل ۷۰٪ و آزمون شفاهی حداکثر ۳۰٪ تعیین می‌شود. در آزمون جامع دوره دکترای تخصصی، کسب حداقل نمره ۱۴ در هر زمینه و حداقل میانگین ۱۶ ضروری است. در آزمون جامع دوره کارشناسی‌ارشد برون‌مرزی، کسب حداقل نمره ۱۲ در هر درس و حداقل میانگین ۱۴ ضروری است.

ماده ۴۸: دانشجوی دکترای تخصصی که میانگین آزمون جامع وی حداقل ۱۶ باشد ولی فقط در یک زمینه نمره ۱۴ از ۲۰ را کسب نکرده است و همچنین دانشجوی کارشناسی‌ارشد برون‌مرزی که میانگین آزمون جامع وی حداقل ۱۴ باشد ولی تنها در یک درس نمره ۱۲ از ۲۰ را کسب نکرده است، می‌تواند یک بار دیگر در آزمون همان درس شرکت کند. اگر میانگین دانشجو با احتساب نمره تکراری به حد نصاب لازم نرسد، بایستی مجدداً حسب مورد در آزمون جامع زمینه‌ها یا درس‌های تعیین شده شرکت کند.

ماده ۴۹: دانشجو فقط دو بار می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. شرکت مجدد حسب مورد در آزمون یک زمینه یا یک درس جزو حداکثر دوبار محسوب نمی‌شود. عدم کسب موفقیت در آزمون جامع برای مرتبه دوم به منزله مردودی قطعی دانشجو در آزمون جامع محسوب می‌شود.

تبصره ۱: دانشگاه قبولی یا عدم قبولی دانشجو در آزمون جامع را کتباً به وی اعلام می‌کند.

تبصره ۲: مردودی قطعی دانشجو در آزمون جامع به منزله محرومیت از ادامه تحصیل می‌باشد.

ماده ۵۰: دانشجویی که درس‌های خود را با موفقیت گذرانده باشد باید تا موفقیت در آزمون جامع نسبت به ثبت نام و پرداخت شهریه‌های مترتب، به موقع اقدام کند. عدم ثبت نام به موقع به منزله انصراف از ادامه تحصیل محسوب می‌شود.

فصل سیزدهم پایان نامه و رساله

ماده ۵۱: دانشجوی کارشناسی ارشد که کلیه واحدهای درسی را طبق برنامه مصوب و با موفقیت گذرانده باشد و دانشجوی دکترای تخصصی پس از اعلام قبولی در آزمون جامع موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما حسب مورد برای تدوین پایان نامه یا رساله به تحقیق و تتبع بپردازد. تبصره ۱: استاد راهنمای دانشجو باید پیش از تعیین موضوع پایان نامه یا رساله، تعیین شده باشد. تبصره ۲: دانشجو می تواند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی نیز آغاز کند.

ماده ۵۲: استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو و با موافقت استاد راهنما و با تایید گروه آموزشی مربوط و با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی از اعضای هیأت علمی دانشگاه یا خارج از دانشگاه با حداقل مرتبه استادیاری برای پایان نامه و حداقل با مرتبه دانشیاری برای رساله تعیین می شود. استادیار با حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره کارشناسی ارشد یا استادیاری که حداقل یک رساله دکترای تخصصی یا دو پایان نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی کرده باشد نیز می تواند به عنوان استاد راهنما انتخاب شود.

تبصره ۱: استاد راهنما باید قبل از ثبت نام دانشجو برای واحد پایان نامه یا رساله تعیین شود. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده باشد یا در زمان تغییر استاد راهنما، مدیرگروه آموزشی مربوط یا یک نفر با مرتبه حداقل استادیار از طرف ایشان وظایف استاد راهنما را به عهده می گیرد.

تبصره ۲: در صورت ضرورت، به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مربوط و با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی، یک استاد راهنمای همکار تعیین می شود. استاد راهنمای همکار لازمست واجد شرایط مذکور در این ماده باشد.

تبصره ۳: در صورت ضرورت، به پیشنهاد استاد راهنما و با تصویب گروه آموزشی مربوط، یک یا دو نفر از اعضای هیأت علمی، به عنوان استاد مشاور رساله تعیین می شوند. استاد یا استادان مشاور باید دارای مرتبه استادیاری با حداقل سه سال سابقه فعالیت آموزشی و یا پژوهشی باشند. در صورت ضرورت در خصوص پایان نامه ای که استاد راهنمای همکار ندارد، یک استاد مشاور و در مورد رساله ای که استاد راهنمای همکار نیز دارد یک استاد مشاور تعیین می شود.

ماده ۵۳: دانشجوی کارشناسی ارشد حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی پس از اتمام درس ها، و دانشجوی دکترای تخصصی حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی پس از قبولی در آزمون جامع، موظف است موضوع پایان نامه یا رساله خود را با موافقت استاد راهنما تعیین و طرح مقدماتی خود را تدوین و برای تایید به گروه آموزشی مربوط ارائه دهد. گروه آموزشی مربوط پذیرش موضوع پایان نامه یا موضوع رساله دانشجو را پس از تصویب کتباً به ایشان ابلاغ می کند. پس از تصویب موضوع پایان نامه یا رساله، طرح مقدماتی در صورت تایید

گروه آموزشی مربوط و تصویب شورای دانشکده کتباً به دانشجو ابلاغ می‌شود. در مورد پایان‌نامه این ابلاغ به منزله تصویب نهایی است، ولی در مورد رساله این ابلاغ به منزله مجوز تشکیل جلسه دفاع از طرح مقدماتی تلقی می‌شود.

تبصره ۱: عدم ثبت‌نام در درس‌ها و یا پایان‌نامه یا رساله در زمان مقرر، به منزله انصراف دانشجو از ادامه تحصیل تلقی می‌شود.

تبصره ۲: دانشجوی دکترای تخصصی موظف است در زمانی که توسط گروه آموزشی مربوط تعیین می‌شود از طرح مقدماتی خود، در حضور کمیته علمی رساله موضوع ماده ۶۶، دفاع کند. در صورت موفقیت دانشجو در جلسه دفاع از طرح مقدماتی رساله و تصویب آن توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، موضوع رساله مصوب تلقی می‌شود. در غیر اینصورت دانشجو ملزم به تکمیل یا تغییر آن است.

ماده ۵۴: دانشجو پس از انتخاب پایان‌نامه یا رساله، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است موظف است براساس تقویم دانشگاه در کلیه نیمسال‌های تحصیلی حداکثر برای ۶ واحد درسی ثبت‌نام کند. در پایان هر نیمسال تحصیلی استاد راهنما با توجه به میزان فعالیت دانشجو برای وی نمره قبولی (حداقل ۱۴ از ۲۰ در پایان‌نامه و حداقل ۱۶ از ۲۰ در رساله) یا مردودی ارسال می‌کند. نمره پایان‌نامه یا رساله به صورت قبول یا مردود در کارنامه دانشجو ثبت می‌شود. در صورت انجام فعالیت‌های پژوهشی کافی و کسب نمره قبولی، دانشجو می‌تواند برای واحدهای باقیمانده ثبت‌نام کند و در غیر اینصورت موظف است مجدداً برای واحدهای مردود شده ثبت‌نام کند.

تبصره: در صورتی که دانشجو برای کلیه واحدهای پایان‌نامه یا رساله ثبت‌نام و نمره قبولی دریافت کند، موظف است همچنان برای پایان‌نامه یا رساله به تعداد صفر واحد ثبت‌نام کند. در اینصورت دانشجو از پرداخت شهریه ثابت و متغیر معاف می‌باشد.

ماده ۵۵: کلیه فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین پایان‌نامه یا رساله باید با هدایت و نظارت استاد راهنما صورت بگیرد. دانشجو موظف است در هر زمانی که استاد راهنما تعیین می‌کند، نتیجه تحقیقات خود را به ایشان گزارش کند.

تبصره: هر شش ماه یک بار دانشجوی دکترای تخصصی موظف است حداقل یک سمینار در ارتباط با پژوهش‌های صورت گرفته در حضور کمیته علمی رساله ارائه دهد.

ماده ۵۶: دانشجوی کارشناسی ارشد باید قبل از دفاع از پایان‌نامه حداقل یک مقاله و دانشجوی دکترای تخصصی قبل از دفاع از رساله دو مقاله مرتبط بارشته تحصیلی خود در نشریه‌های علمی پژوهشی معتبر مورد تایید یکی از دو وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا نشریه‌های علمی معتبر خارجی چاپ کرده و یا تایید نهایی و قطعی چاپ را دریافت کرده باشد.

تبصره ۱: چاپ یک مقاله در یکی از مجلات علمی و بین‌المللی طراز اول جهان در ارتباط با موضوع رساله دانشجوی دکترای تخصصی به جای دو مقاله مذکور پذیرفته می‌شود.

تبصره ۲: درجه اعتبار نشریه‌ها باید به تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد.

تبصره ۳: کمیته علمی پایان‌نامه مجاز است مقاله چاپ شده در یک مجله علمی ترویجی یا مقاله چاپ شده در مجموعه مقالات یک کنفرانس علمی یا مقاله مورد تایید دو عضو هیات علمی را به جای یک مقاله چاپ شده در یک مجله علمی پژوهشی از دانشجوی کارشناسی ارشد بپذیرد.

ماده ۵۷: دفاع از پایان‌نامه یا رساله پس از تدوین توسط دانشجو و تایید کیفیت علمی و صحت مطالب آن از طرف استاد راهنما و اظهار کتبی از کمیته علمی پایان‌نامه یا رساله، مبنی بر قابل دفاع بودن پایان‌نامه یا رساله و مقاله‌های مربوط، در حضور هیات داوران صورت می‌گیرد.

تبصره: پایان‌نامه یا رساله باید به تایید استاد راهنما و اعضای هیات داوران برسد و این تایید در نخستین صفحه هر پایان‌نامه یا رساله قرار داده شود.

ماده ۵۸: ترکیب هیات داوران پایان‌نامه یا رساله به شرح ذیل است:

۱) برای پایان‌نامه، نماینده گروه آموزشی مربوط در دانشگاه و برای رساله، نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه (رئیس هیات)

۲) استاد راهنما

۳) استاد راهنمای همکار یا استاد مشاور برای پایان‌نامه در صورتی که تعیین شده باشد، و اعضای بند ۳ ماده ۴۶ برای رساله

۴) یک نفر ممتحن خارج از دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری به تایید گروه آموزشی مربوط برای پایان‌نامه و دو نفر ممتحن خارج از دانشگاه با مرتبه حداقل دانشیاری به تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برای رساله.

ماده ۵۹: جلسه دفاع با حضور رئیس هیات، استاد راهنما و حسب مورد ممتحن یا ممتحنان خارج از دانشگاه رسمیت می‌یابد. دانشجو موظف است در این جلسه گزارش کار تحقیقاتی و رساله خود را ارائه کرده و از آن دفاع کند.

تبصره ۱: جلسه دفاع دانشجوی کارشناسی ارشد با نظارت مستقیم رئیس منطقه مربوط و دانشجوی کارشناسی ارشد برون‌مرزی و دانشجوی دکتری تخصصی با نظارت مستقیم معاون آموزشی دانشگاه برگزار می‌شود.

تبصره ۲: اگر استاد راهنما یا استاد راهنمای همکار قادر به شرکت در جلسه دفاع نباشد، یک عضو هیات علمی واجد شرایط توسط گروه آموزشی مربوط به جای ایشان انتخاب می‌شود، در آن صورت لازمست حسب مورد مقاله یا مقاله‌های چاپ شده مورد نیاز به تایید گروه آموزشی مربوط و در مورد دانشجوی دکتری تخصصی به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه نیز برسد.

ماده ۶۰: پایان نامه یا رساله توسط هیات داوران ارزیابی می شود. هیأت داوران در پایان جلسه دفاع، پس از شور و بررسی درخصوص اصالت و صحت پایان نامه یا رساله، امتیاز آن را به شرح ذیل مشخص می کند:

الف- قبول (درجه عالی یا درجه خوب برای رساله و درجه عالی، درجه خوب یا درجه متوسط برای پایان نامه)

ب- مشروط

ج- مردود

ملاک تصمیم گیری رای موافق بیش از نصف کل اعضای هیأت داوران است، و در دو مرحله می باشد. در مرحله اول تعیین قبولی، مشروطی یا مردودی است. در صورت قبول بودن، در مرحله دوم تعیین درجه عالی، حداقل ۱۸ از ۲۰، درجه خوب، حداقل ۱۶ از ۲۰، یا درجه متوسط، حداقل ۱۴ از ۲۰، است.

تبصره ۱: نمره رساله یا پایان نامه به صورت قبول با ذکر درجه یا مردود در کارنامه ثبت می شود و در میانگین کل محاسبه نمی شود.

تبصره ۲: چنانچه هیأت داوران پایان نامه یا رساله را از جهاتی، ناقص تشخیص دهد، در آن صورت قبولی دانشجوی مشروط به رفع نقص خواهد بود. بنابراین هیأت داوران، مورد نقص را در رای خود ذکر کرده و از دانشجو می خواهد در مدتی که نباید از مدت مجاز تحصیل ایشان تجاوز کند، پایان نامه یا رساله خود را کامل و مجدداً از آن دفاع کند.

فصل چهاردهم فراغت از تحصیل

ماده ۶۱: میانگین کل دانشجوی کارشناسی ارشد در پایان تحصیل، باید حداقل ۱۴ از ۲۰ و دانشجوی دکتری تخصصی در پایان تحصیل باید حداقل ۱۶ از ۲۰ باشد تا با رعایت سایر ضوابط، واجد شرایط اعطای مدرک تحصیلی (دانشنامه) کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی در رشته تحصیلی مربوط شناخته شود.

تبصره: در صورتی که میانگین نمره‌های دانشجوی کارشناسی ارشد از ۱۴ و دانشجوی دکتری تخصصی از ۱۶ کمتر باشد، چنانچه از نظر سنوات تحصیلی منعی نداشته باشد، حسب مورد می‌تواند حداکثر تا ۱۶ واحد درسی در یک نیمسال تحصیلی از درس‌هایی را که با نمره کمتر از ۱۴ در کارشناسی ارشد و کمتر از ۱۶ در دکتری تخصصی گذرانده است، با پرداخت شهریه دوره‌های فراگیر مجدداً انتخاب و آن درس‌ها را تکرار تا میانگین کل خود را جبران کند. در این صورت نمره‌های درس‌های تکراری علاوه بر نمره‌های قبلی، در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل وی محسوب می‌شود.

ماده ۶۲: دانشجوی کارشناسی ارشد که کلیه واحدهای درسی دوره و پایان‌نامه، دانشجوی کارشناسی ارشد برون‌مرزی که کلیه واحدهای درسی دوره، پایان‌نامه و آزمون جامع و دانشجوی دکتری تخصصی که کلیه واحدهای درسی دوره، آزمون جامع و رساله را طبق برنامه مصوب و براساس مقررات این آیین‌نامه باموفقیت گذرانده باشد، دانش‌آموخته آن دوره شناخته می‌شود، و به ایشان مدرک تحصیلی اعطا می‌گردد. تبصره ۱: آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو آن نیمسال تحصیلی است که آخرین نمره درسی وی به آموزش مرکز تحویل داده می‌شود.

تبصره ۲: گواهینامه یا مدرک فراغت از تحصیل دانشجویی که در نیمسال پاییز، نیمسال بهار و ترم تابستان دانش‌آموخته می‌شود، به ترتیب در سی‌ام بهمن ماه، سی‌ام تیرماه و یا سی‌ام شهریور ماه سال مربوط صادر می‌شود.

تبصره ۳: دانشجوی کارشناسی ارشد که طبق مقررات و آیین‌نامه آموزشی در مدت مجاز تحصیل، موفق به گذراندن پایان‌نامه نشود، می‌تواند معادل تعداد واحد پایان‌نامه، درس یا درس‌هایی را که گروه آموزشی مربوط تعیین می‌کند، اخذ و حداکثر در یک نیمسال تحصیلی، آن‌ها را با موفقیت بگذراند. در این حال اگر میانگین کل نمرات دانشجو حداقل ۱۴ از ۲۰ باشد، گواهینامه پایان دوره بدون عنوان کارشناسی ارشد و با

ذکر میانگین کل به ایشان اعطا می‌شود.

تبصره ۴: به دانشجوی کارشناسی ارشد برون‌مرزی که میانگین کل ایشان در پایان دوره تحصیل و دفاع از پایان‌نامه حداقل ۱۴ از ۲۰ باشد، ولی در آزمون جامع مردود قطعی شده باشد، گواهینامه پایان دوره بدون عنوان دوره کارشناسی ارشد و با ذکر میانگین کل اعطا می‌شود.

تبصره ۵: به دانشجوی دوره کارشناسی ارشد که کلیه درس‌ها را گذرانده ولی میانگین کل ۱۴ را کسب نکرده است، یا پایان‌نامه نگذرانده است، گواهی گذراندن واحدهای درسی بدون ذکر عنوان دوره داده می‌شود.

تبصره ۶: به دانشجوی دوره دکترای تخصصی که طبق مقررات و آیین‌نامه آموزشی کلیه درس‌های لازم را گذرانده است، ولی در مدت مجاز تحصیل موفق به گذراندن رساله نشده است، اگر در آزمون جامع موفق شده باشد و میانگین کل نمرات ایشان حداقل ۱۶ از ۲۰ باشد، گواهی پایان‌دوره آموزشی با ذکر آنکه دوره پژوهشی را نگذرانده است اعطا می‌شود.

تبصره ۷: به دانشجوی دکترای تخصصی که کلیه درس‌ها را گذرانده ولی در آزمون جامع مردود قطعی شده باشد، کارنامه تحصیلی بدون ذکر عنوان دوره داده می‌شود.

ماده ۶۳: اگر دانشجو از تحصیل منصرف یا اخراج شود، یا نتواند گواهینامه تحصیلی موضوع ماده ۶۲ را دریافت کند، می‌تواند گواهی تعداد واحدهای اخذ شده و قبول شده با ذکر میانگین کل و قید وضعیت وی که منجر به خاتمه تحصیلات شده و دانش آموخته نشده است را درخواست کند.

ماده ۶۴: کلیه ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های مغایر با این آیین‌نامه لغو و کلیه دانشجویان فعلی دانشگاه نیز مشمول مفاد این آیین‌نامه می‌شوند.

این آیین‌نامه در ۱۴ فصل، ۶۴ ماده، ۱۶ بند و ۱۰۵ تبصره در جلسه مورخ ۸۱/۱۲/۷ شورای دانشگاه به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است. /ف